

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Basutbildning i psykoterapeutisk metod, 60 hp

Basic training in psychotherapeutic method, 60 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT11 , HT14 , HT15 , HT16 , HT17 , VT20

Kurskod	9QA067
Kursens benämning	Basutbildning i psykoterapeutisk metod
Hp	60 hp
Utbildningsform	Uppdragsutbildning (högskolepoäng)
Huvudområde	Psykoterapi
Nivå	Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnd 8
Datum för fastställande	2011-08-26
Reviderad av	Programnämnd 8
Senast reviderad	2015-05-07
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2015

Särskild behörighet

Utbildning i och praktisk erfarenhet av ett människovårdande yrke. I yrkesutbildningen ska ha ingått minst 150 undervisningstimmar i ämnen som psykologi, sociologi, pedagogik och/eller psykiatri, eller kompletterande högskolestudier i ett beteendevetenskapligt ämne eller i psykiatri omfattande 30 hp. Dessutom krävs Svenska B/Svenska 3 och Engelska A/Engelska 6 med lägst betyget godkänd/E.

Mål

Kunskap och förståelse

Efter genomgången kurs ska studenten, på en grundläggande nivå, kunna:

- redogöra för områdets vetenskapliga grund samt förklara sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet.
- redogöra teoretiskt för, och jämföra, kognitiv-beteendeterapeutisk - och psykodynamisk psykoterapi.

- beskriva olika psykiska sjukdomstillstånd samt redogöra för psykiatrisk diagnostik.
- redogöra för psykologiska och neuropsykologiska förklaringsmodeller till psykopatologi.
- relatera såväl kognitiv-beteendeterapeutisk teori som psykodynamisk teori till grundläggande psykologi.
- redogöra för psykologiska funktioner som är relevanta vid psykoterapi
- beskriva hur man på vetenskaplig grund kan utvärdera den egna arbetsinsatsen.

Färdighet och förmåga

Efter genomgången kurs ska studenten kunna:

- tillämpa teoretisk kunskap i det kliniska arbetet
- göra en tentativ bedömning av diagnos, psykoterapiindikation, och behandlingsplanering.
- etablera en konstruktiv arbetsrelation till patienten.
- under handledning planera, genomföra och dokumentera behandlingsarbete på vetenskaplig grund.
- visa förmåga att i handledningen identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.
- visa förmåga att reflektera över och använda information, råd och feedback från handledare.
- visa förmåga att på en grundläggande nivå presentera relevant kliniskt material och problemställningar för handledare och andra kliniska befattningshavare inom vården.
- visa förmåga att på en grundläggande nivå formulera relevanta frågor och synpunkter beträffande kliniskt material till övriga deltagare i en handledningsgrupp samt till andra kliniska befattningshavare inom vården.
- anpassa sig till och samarbeta med olika befattningshavare inom kliniska verksamheter.
- söka information om och kunna resonera om olika terapeutiska teorier och det aktuella forskningsläget
- granska sitt psykoterapeutiska patientarbete utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången kurs ska studenten kunna:

- inse betydelsen av juridiska och etiska aspekter för det egna patientarbetet.
- under handledning, identifiera de egna begränsningarna i terapeutrollen och om en patient bör remitteras till annan kollega eller annan terapeutisk behandling.
- identifiera och reflektera över sitt behov av att fortlöpande utveckla sin kompetens.
- inse betydelsen av att handledaren bär det kliniska ansvaret för patienten och att det har konsekvenser för den egna friheten som behandlare.

Innehåll

Kursen omfattar två års halvfartstudier med teori samt klinisk tillämpning om ett år vardera av de psykoterapeutiska metoderna kognitiv beteendeterapi samt psykodynamisk psykoterapi. Patientarbetet under sker inom primärvården under fortlöpande handledning. I kursen ingår teoretiska moment såsom grundläggande psykologi, psykiatrisk diagnostik och psykologiska modeller av patologi, samtalsmetodik, forskning och klinisk utvärdering, samt juridik och etik.

Grundläggande psykologi 1, 2 hp Moment 1 ges på termin 1 och omfattar områdena minnes-, kognitions-, och inlärningspsykologi. **Samtalsmetodik, 2 hp** Moment 2 ges på termin 1 och omfattar teori och praktisk övning av samtalsmetodik baserad på psykoterapiforskning, informations- och kommunikationsteori samt en introduktion i Motiverande samtal. **Kognitiv beteendeterapeutisk metod 1, 6 hp** Moment 3 ges på termin 1 och omfattar grundläggande teori och begrepp för problemanalys och behandling. **Kognitiv beteendeterapi under handledning 1, 5 hp** Moment 4 ges på termin 1 och innefattar såväl att åstadkomma en problemanalys/fallkonceptualisering inklusive en behandlingsplan, samt psykoterapeutiskt behandlingsarbete under handledning. Audioinspelning görs av sessionerna,

skriftliga sessionsrapporter och journalanteckning görs efter varje session. **Psykiatrisk diagnostik och psykologiska modeller av patologi, 3 hp** Moment 5 ges på termin 2 och omfattar förklaringsmodeller kring några av de vanligaste psykiatriska diagnoserna, med tonvikt på ångestdepression och personlighetsstörning, samt en orientering i psykiatrisk diagnostik enligt DSM och andra vanliga diagnostiska instrument. **Kognitiv beteendeterapeutisk metod 2, 7 hp** Moment 6 ges på termin 2 och omfattar diagnosspecifika teorier och metoder för problemanalys och behandling. Momentet omfattar huvudsakligen behandling av ångest- och depressionssyndrom. Utöver detta ges en orientering om behandling av t ex missbruk och beroende, ätstörningar, beteendemedicin och relationsproblem. **Kognitiv beteendeterapi under handledning 2, 5 hp** Moment 7 ges under termin 2 och är en fortsättning från föregående termins handledningsmoment. Det innefattar såväl fallkonceptualisering som psykoterapeutiskt behandlingsarbete under handledning. Audioinspelning görs av sessionerna, skriftliga sessionsrapporter och journalanteckningar görs. Avslutande behandlingsrapporter görs för varje klient, vilken också utgör underlag för examination. **Forskning och klinisk utvärdering, 2.5 hp** Moment 8 ges på termin 3 och omfattar en introduktion till evidensbegreppet, en genomgång av den allra senaste forskningen på området, samt en introduktion till metoder för kvalitetssäkring. En orientering om relevanta databaser och sökmeter för att studenterna fortsättningsvis ska kunna hålla sig uppdaterade. **Psykodynamisk metod 1, 7.5 hp** Moment 9 ges på termin 3 och omfattar områdena grundläggande psykodynamisk teori, grundläggande psykodynamisk teknik, samt psykodynamisk utrednings- och samtalsmetodik. **Psykodynamisk psykoterapi under handledning 1, 5 hp** Moment 10 ges på termin 3 och innefattar psykoterapeutiskt behandlingsarbete under handledning. Sessionsrapporter och avslutande psykoterapisammanfattning skrivs och lämnas in som arbetsmaterial och för bedömning. **Juridik och etik, 0.5 hp** Moment 11 ges på termin 4 och omfattar lagstiftning som reglerar psykoterapeutisk verksamhet samt grundläggande etiska principer. **Grundläggande psykologi 2, 4 hp** Moment 12 ges på termin 4 och omfattar områdena emotions- och utvecklingspsykologi. **Psykodynamisk metod 2, 5.5 hp** Moment 13 ges på termin 4 och är en fortsättning på föregående termins moment Psykodynamisk metod 1. Momentet omfattar områdena grundläggande psykodynamisk teori, grundläggande psykodynamisk teknik, samt psykodynamisk utrednings- och samtalsmetodik. **Psykodynamisk psykoterapi under handledning 2, 5 hp** Moment 14 ges på termin 4 och är en fortsättning på föregående termins handledning. Momentet innefattar psykoterapeutiskt behandlingsarbete under handledning. Sessionsrapporter och avslutande psykoterapisammanfattning skrivs och lämnas in som arbetsmaterial och för bedömning.

Arbetsformer

Den teoretiska undervisningen sker genom föreläsningar, seminarier, verkstäder och gruppövningar. Verksamhetsförlagd utbildning sker på vårdcentral. Handledningen på de kliniska momenten sker i grupper om högst 4 studenter i varje. Denna omfattar minst 120 timmars i respektive psykoterapeutisk metod. Undervisning i studiegrupper, handledning och verkstäder är obligatorisk. Vid mer än 20% frånvaro från obligatoriska moment per termin bedömer kursansvarig om möjlighet till ersättningsuppgift finns. Om så inte är fallet innebär det att studenten får betyget underkänd och inte kan ta igen detta förrän nästa gång kursen ges.

Examination

Momentet *Grundläggande psykologi* (1) examineras genom skriftligt hemexamination under termin 1, *Grundläggande psykologi* (12) examineras muntligt under termin 4, *Psykiatrisk diagnostik och psykologiska modeller av psykopatologi* (5) examineras genom webbexamination på termin 2, *Forskning och klinisk utvärdering* (8), examineras i form av en webbexamination under termin 3, *Samtalsmetodik* (2) examineras genom webbexamination under termin 1, *Juridik och etik* (11) examineras genom webbexamination under termin 4.

Momenten inom *Kognitiv beteendeterapeutisk metod* (3, 6) examineras under termin 1 och 2, medan momenten inom *Psykodynamisk metod* (9, 13) examineras under termin 3 och 4. Momenten examineras genom skriftliga hemexaminationer samt webbexaminationer.

Momenten *Kognitiv beteendeterapi under handledning* (4, 7) och *Psykodynamisk terapi under handledning* (10, 14) examineras genom kontinuerlig bedömning av studentens kompetens via skriftliga rapporter, inspelade psykoterapisessioner och i handledningen. För att uppnå kursmålen brukar studenten i normalfallet behöva genomföra två behandlingar inom respektive psykoterapiform. I de fall det ej går att uppnå två behandlingar bestämmer kursansvarig i samråd med handledaren om ersättningsuppgift. Studenten måste även ha fullgjort kraven på journalföring under varje termin för att vara godkänd på respektive moment. Studenten skall under inledningen av behandlingen i KBT utföra en beteendeanalys/fallkonceptualisering och av behandlingen i PDT en fallbeskrivning. Efter avslutad behandling skall studenten skriva en behandlingsrapport enligt anvisningar. Utöver detta ska studenten före varje handledningssession lämna sessionsrapport och ljudinspelning till handledaren och de övriga kursdeltagarna i gruppen samt aktivt bidra till de övrigas arbete i handledningssessionerna. För att kunna examineras på moment 7 krävs godkänt resultat på moment 4. För att kunna examineras på moment 14 krävs godkänt resultat på moment 10.

För att ett examinerande skriftligt arbete ska vara aktuellt för bedömning måste det ha inkommit inom tidsgränsen, vilken anges i schema i samband med terminsstart. Om ett arbete inte inkommer i tid hänvisas studenten till omexaminationstillfället. Rättning av självständiga arbeten innebär att studenterna i ett första steg kan erhålla betyget Godkänd eller Underkänd alternativt bedömningen komplettering. Erhålls komplettering har studenten en vecka på sig att genomföra denna. Därefter sätts betyget Godkänd eller Underkänd. Föreläsningar är inte obligatoriskt men allt innehåll kan komma att examineras.

Begränsning av antal prov- eller praktiktillfällen

Student som inte har deltagit i del av momentet kan av aktuell lärare anvisas en extrauppgift för att kompensera för frånvaron. Student som missar eller underkänns på tentamen på ett teoretiskt moment har rätt att genomgå förnyad tentamen högst sex gånger. Student som underkänns på de kliniska momenten 4, 7, 10 och 14 kan examineras på dessa moment högst en ytterligare gång.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Övergångsbestämmelser

Examination kommer att tillhandahållas under ett år efter en eventuell nedläggning av kursen alternativt vid ny kursplan.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning.

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen. Följande kurs är helt överlappande: 1QA067 Basutbildning i psykoterapi, 60 hp (gällande från HT 2014).

Notera att denna version av kursplanen gäller endast för studenter som har påbörjat kursen i sin helhet tidigast HT 2014 och inte för studenter som är antagna till kursen tidigare och har pågående studier.

Litteratur och övriga läromedel

Allmänpsykologi

Artiklar och ytterligare litteratur tillkommer utifrån föreläsares anvisningar.

Obligatorisk litteratur

Bernstein, Douglas A.; Penner, Louis A.; Clarke-Stewart, Alison

Psychology.

9th ed., International ed. : Belmont, Calif. : Wadsworth, 2011. - 1 v.

ISBN:978-1-111-34406-1 (pbk) LIBRIS-ID:12281450

[Sök i biblioteket](#)

Psykiatrisk diagnostik och psykologiska modeller av patologi

Artiklar och ytterligare litteratur tillkommer utifrån föreläsares anvisningar.

Obligatorisk litteratur

Allgulander, Christer

Introduktion till klinisk psykiatri

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2008 - 318 s.

ISBN:978-91-44-04936-6 LIBRIS-ID:10674788

[Sök i biblioteket](#)

MINI-D 5 : diagnostiska kriterier enligt DSM-5

Pilgrim Press, 2014 - 410 s.

ISBN:9789198997916 LIBRIS-ID:17238133

[Sök i biblioteket](#)

Samtalsmetodik

Artiklar och ytterligare litteratur tillkommer utifrån föreläsarens anvisningar

Obligatorisk litteratur

Rollnick, Stephen; Miller, William R.; Butler, Christopher C.

Motiverande samtal i hälso- och sjukvård : att hjälpa människor att ändra beteende

Lund : Studentlitteratur, 2009 - 273 s.

ISBN:978-91-44-05262-5 LIBRIS-ID:11584447

[Sök i biblioteket](#)

Kognitiv beteendeterapeutisk metod

Artiklar och ytterligare litteratur tillkommer utifrån föreläsarens anvisningar

Obligatorisk litteratur

Ramnerö, Jonas; Törneke, Niklas

Beteendets ABC : en introduktion till behavioristisk psykoterapi

2., [rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 232 s.

ISBN:978-91-44-07959-2 LIBRIS-ID:13909031

[Sök i biblioteket](#)

KBT inom psykiatrin

Öst, Lars-Göran

2. rev. & utökade utgåvan : Stockholm : Natur & Kultur, 2013 - 424 s.

ISBN:9789127135604 (inb.) LIBRIS-ID:14291372

[Sök i biblioteket](#)

Kognitiv beteendeterapi under handledning

Ytterligare litteratur i form av ev. manualer och/eller artiklar tillkommer i samråd med handledaren.

Obligatorisk litteratur

Oxford guide to behavioural experiments in cognitive therapy

Bennett-Levy, James

Oxford : Oxford University Press, 2004 - xxi, 461 s.

ISBN:0-19-852916-3 (hft.) LIBRIS-ID:9373318

[Sök i biblioteket](#)

Linton, Steven James; Flink, Ida

12 verktyg i KBT : från teori till färdighet

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2011 - 390 s.

ISBN:978-91-27-12112-6 (inb.) LIBRIS-ID:11789339

[Sök i biblioteket](#)

Etik och juridik

Artiklar och ytterligare litteratur tillkommer utifrån föreläsarens anvisningar

Obligatorisk litteratur

Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter

Sverne Arvill, Ebba; Hjelm, Åke; Johnsson, Lars-Åke; Sääf, Christina

5. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2012 - 346 s.

ISBN:978-91-44-07543-3 LIBRIS-ID:13434329

[Sök i biblioteket](#)

Forskningsmetodik

Artiklar och ytterligare litteratur tillkommer utifrån föreläsarens anvisningar

Obligatorisk litteratur

Research methods in clinical psychology : an introduction for students and practitioners

Barker, Chris; Pistrang, Nancy; Elliott, Robert; Barker, Chris

2nd ed. : New York : J. Wiley, 2002 - 284 s.

ISBN:0-471-49087-3 (hbk) LIBRIS-ID:8648141

[Sök i biblioteket](#)

Psykodynamisk metod

Artiklar och ytterligare litteratur tillkommer utifrån föreläsarens anvisningar

Obligatorisk litteratur

Fonagy, Peter; Target, Mary.

Psychoanalytic theories : perspectives from developmental psychopathology

London : Whurr, 2003. - xv, 402 p.

ISBN:1-86156-239-X (pbk.) LIBRIS-ID:8922680

[Sök i biblioteket](#)

Summers, R. F.; Barber, J. P.

Psychodynamic psychotherapy : A guide to evidence-based practice

2009 - 356 s.

ISBN:978-1-60623-443-3

[Sök i biblioteket](#)

Book, Howard E.

How to practice brief psychodynamic psychotherapy : the core conflictual relationship theme method

Washington, DC : American Psychological Association, cop. 1998 - xx, 181 p.

ISBN:1-55798-465-4 (alk. paper) ; LIBRIS-ID:6327863

[Sök i biblioteket](#)

McWilliams, Nancy

Psychoanalytic diagnosis : understanding personality structure in the clinical process

2. ed. : New York : Guilford, cop. 2011 - xxi, 426 s.

ISBN:1609184947 LIBRIS-ID:12293956

[Sök i biblioteket](#)

Psykodynamisk psykoterapi under handledning

Ytterligare litteratur i form av ev. manualer och/eller artiklar tillkommer i samråd med handledaren.

Obligatorisk litteratur

Bender, Suzanne L.; Messner, Edward.

Becoming a therapist : what do I say, and why?

New York : The Guilford Press, 2003 - 332 s.

ISBN:1-57230-804-4 (hardback) LIBRIS-ID:8577953

[Sök i biblioteket](#)